

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 05.11.2008, sp. zn. 7 Tdo 1368/2008, ECLI:CZ:NS:2008:7.TDO.1368.2008.1

Číslo: 54/2009

Právní věta: I. Ustanovení § 66 tr. zák. o zániku trestnosti činu účinnou lítostí se uplatní pouze v případě, když trestný čin zde vyjmenovaný byl dokonán. Jestliže došlo pouze k pokusu takového trestného činu ve smyslu § 8 odst. 1 tr. zák., není možný zánik jeho trestnosti účinnou lítostí podle § 66 tr. zák., ale jen za splnění podmínek podle § 8 odst. 3 tr. zák. II. Jestliže se pachatel pokusil vylákat výhodu na dani a ze své strany učinil vše, co pokládal za nutné k dokonání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 2 tr. zák., a poté v řízení před příslušným finančním úřadem trval na oprávněnosti nároku na takovou výhodu (např. na vrácení nadměrného odpočtu daně z přidané hodnoty a na pravosti dokladů, o které tento nárok opíral) a odmítal zjištění finančního úřadu, podle něhož tento nárok nevznikl (např. že doklady, které ho mají potvrdit, nejsou pravdivé), takže poskytnutí výhody na dani záviselo jen na postupu finančního úřadu, pak za tohoto stavu nelze dojít k závěru, že pachatel dobrovolně upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání uvedeného trestného činu a že odstranil nebezpečí, které vzniklo chráněnému zájmu z podniknutého pokusu ve smyslu § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák., ale naopak udržoval stav, v němž byl zájem chráněný trestním zákonem nadále vystaven tomu nebezpečí, které mu již hrozilo z podniknutého pokusu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 05.11.2008

Spisová značka: 7 Tdo 1368/2008

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dobrovolné upuštění od pokusu, Účinná lítost, Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

Předpisy: § 148 odst. 2 tr. zák.
§ 66 tr. zák.
§ 8 odst. 3 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné V. B. proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 7. 2008, sp. zn. 3 To 276/2008, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 1 T 217/2007.

Z o d ů v o d ě n í

Rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 3. 4. 2008, sp. zn. 1 T 217/2007, byla obviněná V. B. uznána vinnou pokusem trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 148 odst. 2 tr. zák. a odsouzena k podmíněnému trestu odnětí svobody na deset měsíců se zkušební dobou stanovenou na třicet měsíců a k trestu zákazu činnosti na třicet měsíců.

Odvolání obviněné, podané proti výroku o vině a trestu, bylo usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 2. 7. 2008, sp. zn. 3 To 276/2008, podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Obviněná podala prostřednictvím obhájkyň v zákonné lhůtě dovolání proti usnesení Krajského soudu v Brně. Výrok o zamítnutí odvolání napadla v celém rozsahu. Odkázala na důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Namítla, že trestnost činu zanikla účinnou lítostí podle § 66 písm. a) tr. zák. Vyjádřila názor, že podmínky účinné lítosti splnila tím, že ještě před zahájením trestního stíhání dobrovolně zaplatila daň, kterou jí finanční úřad vyměřil. Obviněná se dovoláním domáhala toho, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou soudů a aby přikázal Okresnímu soudu v Blansku věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší soud shledal, že dovolání obviněné je zjevně neopodstatněné.

Jako pokus trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 148 odst. 2 tr. zák. byl posouzen skutek, který podle zjištění Okresního soudu v Blansku, z nichž v napadeném usnesení vycházel i Krajský soud v Brně, spočíval v podstatě v tom, že obviněná jako podnikatelka - fyzická osoba v přiznání k dani z přidané hodnoty za II. čtvrtletí roku 2006, podaném u Finančního úřadu v B., požadovala vyplacení nadměrného odpočtu daně, což doložila fingovanými doklady, avšak finanční úřad tuto skutečnost zjistil, oprávněnost nadměrného odpočtu daně neuznal a nadměrný odpočet daně neproplatil, přičemž pro případ uznání oprávněnosti uplatněného nadměrného odpočtu a jeho proplacení hrozila státu škoda v částce 258 522 Kč a zkrácení daně o částku 24 628 Kč.

Podle § 66 písm. a) tr. zák. trestnost zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 148 tr. zák.) zaniká, jestliže pachatel dobrovolně škodlivý následek trestného činu zamezil nebo napravil.

Základní podmínkou toho, aby se vůbec dalo uvažovat o aplikaci ustanovení § 66 písm. a) tr. zák., je dokonání trestného činu. Pokud by obviněná byla uznána vinnou dokonáním trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 2 tr. zák., muselo by být zjištěno, že dosáhla proplacení požadovaného nadměrného odpočtu daně z přidané hodnoty, tedy že vylákala výhodu na dani. Napravením škodlivého následku ve smyslu podmínek účinné lítosti by pak bylo vrácení neoprávněně přijaté částky finančnímu úřadu.

V posuzovaném případě však byla obviněná uznána vinnou nikoli dokonáním trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 2 tr. zák., nýbrž jeho pokusem podle § 8 odst. 1 tr. zák., neboť obviněná ve skutečnosti nezískala výhodu, o jejíž vylákání se snažila. Již z toho je zřejmé, že aplikace ustanovení § 66 písm. a) tr. zák. v tomto případě nepřicházela v úvahu a byla pojmově vyloučena.

Navíc se argumentace dodatečným zaplacením daně z přidané hodnoty podle výměru finančního úřadu zcela míjí s tím, pro co byla obviněná odsouzena. Obviněná nebyla uznána vinnou zkrácením daně ve smyslu § 148 odst. 1 tr. zák., tj. takovým jednáním, v jehož důsledku došlo k vyměření daně v nižší částce, než jak měla být vyměřena podle zákona, nebo v jehož důsledku daň vůbec nebyla vyměřena, ačkoli podle zákona vyměřena být měla. Pouze ve vztahu k této formě trestného činu je možné splnit podmínky účinné lítosti dodatečným zaplacením daně. Obviněná byla uznána vinnou

pokusem o vylákání výhody na dani ve smyslu § 148 odst. 2 tr. zák., tedy jinou skutkovou podstatou, se kterou nijak nekoresponduje dodatečné zaplacení daně jako způsob napravení škodlivého následku. Nejvyšší soud znovu připomíná, že u trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 2 tr. zák. spočívá škodlivý následek v neoprávněně přijatém odpočtu daně z přidané hodnoty, takže odpovídajícím způsobem napravení škodlivého následku je vrácení neoprávněně přijaté částky finančnímu úřadu.

V dané věci otázka účinné lítosti podle § 66 písm. a) tr. zák. ve skutečnosti vůbec nevystává. Uvažovat lze nejvýše o otázce zániku trestnosti pokusu trestného činu podle § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. Podle tohoto ustanovení trestnost pokusu zaniká, jestliže pachatel dobrovolně upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu a odstranil nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého pokusu.

Tyto podmínky zániku trestnosti pokusu obviněná evidentně nesplnila. Obviněná učinila ze svého hlediska v podstatě vše, co bylo nutné k vylákání výhody na dani, tedy k dokonání trestného činu. Čin obviněné dospěl do stadia, kdy to, zda bude dokonán, již nezáviselo primárně na dalším jednání obviněné, ale na postupu finančního úřadu. V řízení, které finanční úřad zahájil podle zákona o správě daní a poplatků, obviněná trvala na oprávněnosti svého nároku na proplacení nadměrného odpočtu daně z přidané hodnoty, trvala na pravosti dokladů, o které tento nárok opírala, a odmítala zjištění finančního úřadu učiněná v tom smyslu, že tyto doklady nejsou pravdivé. Za tohoto stavu rozhodně nelze dojít k závěru, že obviněná dobrovolně upustila od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu a že odstranila nebezpečí, které vzniklo chráněnému zájmu z podniknutého pokusu. Tím, že obviněná v průběhu daňového řízení setrvala na uvedeném stanovisku, naopak udržovala stav, kdy zájem chráněný trestním zákonem byl nadále vystaven tomu nebezpečí, které mu z podniknutého pokusu již hrozilo. Okolnost, že obviněná nakonec zaplatila daň z přidané hodnoty ve výši, která jí byla stanovena výměrem finančního úřadu, nemá na tento závěr žádný vliv. Bez významu v tomto ohledu je zejména to, že tuto částku zaplatila dobrovolně v tom smyslu, že uvedená částka na ní nemusela být vymáhána např. exekucí.

Krajský soud v Brně v odůvodnění napadeného usnesení namítaný zánik trestnosti činu z důvodu účinné lítosti podle § 66 písm. a) tr. zák. neakceptoval pro nedostatek dobrovolnosti, a nikoli pro to, že použití tohoto institutu bylo v dané věci u pokusu trestného činu již pojmově vyloučeno. Tato nepřesnost úvah Krajského soudu v Brně však neovlivnila meritorní správnost výroku o zamítnutí odvolání obviněné.

Napadené usnesení Krajského soudu v Brně není rozhodnutím, které by spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud proto zjevně neopodstatněně dovolání obviněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.